

DUBBELINTERVIEW

Hoe kan je culturele verschillen en alternatieve denkbeelden zichtbaar maken? Met esthetiek, filosofie en poëzie, vinden kunstenaars Sanny Winters en sinologe Jeanne Boden.

Ze maakten samen het boek *Mirror*, een boek over het Oosten en het Westen, maar vooral over onszelf.

We bladeren in het boek *Mirror* voorbij de liefde, voorbij de dood, maar ook voorbij dualisme en holisme. Telkens staat links hoe het Westen er naar kijkt, rechts het Oosten. Raak gekozen woorden vervolledigen het beeld, zowel in het Engels als in traditionele Chinese karakters. Dit boek is gemaakt door twee vrouwen. Jeanne Boden is dr. in de Oosterse Talen en Culturen en werkte haar hele carrière als consultant en onderzoeker in Azië en Europa. Sanny Winters is deel van ontwerpersduo Oeyen en Winters en maakte eerder ook vrij werk in boekvorm over onder meer België en de steden Antwerpen en Gent. Ze werkt voor diverse opdrachtgevers in de privésector, maar ook voor magazines, culturele organisaties en overheden.

"Het was een echte wisselwerking," verklaren ze. "We hebben elkaar aangevuld op elke mogelijke manier. We hebben dan ook onze tijd genomen om alles goed te laten rijpen. Ons eerste gesprek over dit boek vond al vijf jaar geleden plaats."

Hoe ging dat?

Sanny Winters: "Jeanne leidde me als ervaren gids rond in het Oosterse denken, in de Oosterse filosofie, in Oosterse gewoonten en patronen en maakte me daardoor bewuster van

ons eigen denken en handelen. De informatie uit onze intense interactie en reflecties vertaalde ik in telkens twee beelden die ik visueel zo dicht mogelijk bij elkaar bracht. Zo puur mogelijk ook. Het spiegelbeeld is het geheel van die twee beelden, de lezer ziet beide tegelijk en ziet misschien iets dat hij of zij nooit eerder zo zag. Over de eigen cultuur of over de andere cultuur. Of over het verschil, of precies de gelijkenissen."

Heeft Sanny jou verrast, Jeanne?

Jeanne Boden: "Zeker. Bijvoorbeeld haar interpretatie van het wereldbeeld van Plato naast dat van Zhuangzi getuigt van een diep

begrip van beide filosofen én van een compleet eigen stem tegelijk."

En omgekeerd?

Sanny Winters: "Ik vond het subliem hoe Jeanne haar woorden koos: van uitermate doeltreffende omschrijvingen van beide wereldbeelden tot het naast elkaar leggen van filosofische passages tot onderschriften. 'Black and white' bijvoorbeeld staat naast 'black or white'. Dat ene woordje legt direct het verschil uit tussen dualistisch en holistisch denken."

Willen jullie de wereld veranderen met dit boek?

Jeanne Boden: "Jazeker. De spiegel tussen Oost en West staat metafoor voor een spiegel

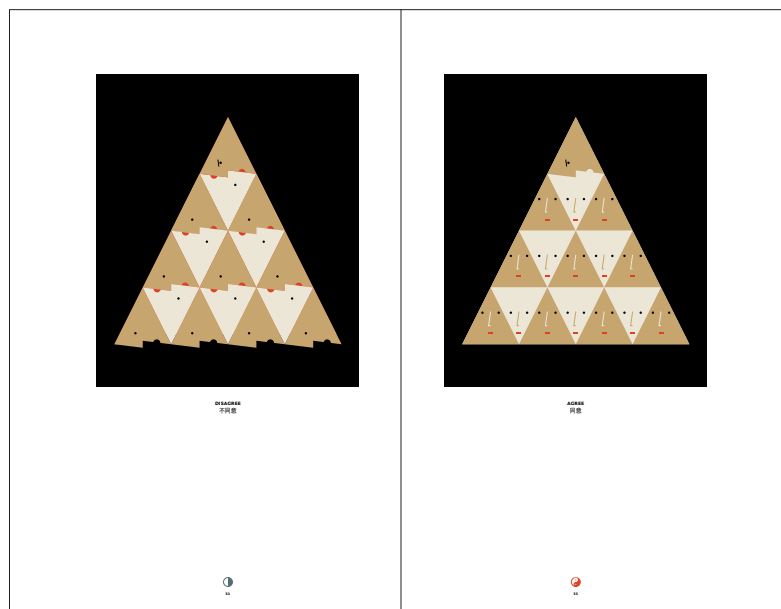
die we onszelf moeten durven voorhouden.

Om diversiteit te kunnen herkennen moeten we eerst onszelf kunnen zien. En dat kan pas als we uit ons eigen referentiekader stappen.

Pas dan en alleen dan kunnen we onszelf in de spiegel zien. Ik hoop dat dit boek een bijdrage kan zijn tot het opentrekken van het debat rond identiteit en diversiteit."

Sanny Winters: "Wie de wereld beter wil begrijpen heeft er baat bij om zichzelf te relativiseren en in een context te plaatsen.

Dat proces kan je stimuleren met goedgekozen universeel begrijpbare beelden en met verhelderende teksten. En met humor natuurlijk."

MIRROR / 鏡像
Jeanne Boden / Sanny Winters

‘Om diversiteit te kunnen herkennen moeten we eerst onszelf kunnen zien.’